

Nghịệp Chọn Nghề

Lại Thị Mơ

Tôi không hề biết bố làm việc gì, chỉ biết ngày nào bố cũng ra khỏi nhà từ sáng sớm khi chúng tôi chưa dậy, và trở về lúc trời chập choạng tối, trẻ con đã lên giường. Mẹ cho chúng tôi ăn trước, còn mẹ chờ bố về để ăn cùng, dù bố về muộn. Chúng tôi chỉ (thức) gấp bố vào cuối tuần, nhưng mẹ bảo bố luôn luôn vào hôn từng đũa khi say ngủ, rồi mới ngồi vào bàn ăn cơm tối.

Hồi học trung học, một hôm bố gọi về bảo tối nay bố về nhà rất trễ, vì có nhiều trục trặc ở nhà máy. Mẹ và tôi phải mang phần ăn tối tới chỗ bố làm việc. Tôi thấy bố bước ra với bộ mặt lấm lem dầu mỡ, áo quần đầy bụi than, và mồ hôi ướt đẫm lưng áo. Bố không muốn tôi biết bố làm gì, ở đâu, nên đã cần nhẩn chuyện mẹ để tôi thấy bố trong bộ dạng thiếu não như vậy. Hình như có lần bố nói dối các con, công việc của bố nhàn hạ lắm, chỉ cắt đặt công việc cho mấy người thợ. Công việc bảo trì ở nhà máy điện khiến bố phải dùng sức rất nhiều, nên khi mới 48 tuổi bố đã phải mổ cả hai bên vai, rồi tới cổ tay và đầu gối, bác sĩ bảo bệnh do nghề nghiệp.

Tình cờ khi học xong đại học môn thống kê kế toán, tôi nhận được việc ở nhà máy, nơi chỗ bố làm khi trước. Bác Thịnh, người Đốc Công già cùng làm với bố khi trước vẫn còn ở đó. Bác rất mừng khi biết tôi là con của bố. Mặc dù làm ở văn phòng, bác vẫn dẫn tôi đi khắp nhà máy, và giảng giải từng công đoạn. Tôi nghe chữ được chữ mất, giống như đang nghe một ngôn ngữ lạ. Bác Thịnh nói về nỗi nguy hiểm của công việc mà những người thợ của nhà máy phải đảm nhiệm, bố tôi là thợ giỏi nhất trong tất cả những người làm ở đây.

Chúng tôi là những người mà nơi công cộng, không ai bao giờ thấy. Vì chúng tôi làm ở tít trên cao trong góc tối, hay trong những đường ống dưới mặt đất, thấp hơn mặt nước biển, mà đường đi ra không ai biết chỗ nào.

Tai tôi bắt đầu lùng bùng, có cái gì nghẹn nơi cổ họng, khi ông Thịnh cầm cái mỏ- lét nặng 12lbs đưa cho tôi và nói:

- Đây là vật mà bố cháu dùng mỗi ngày. Rồi chỉ lên phía tầng tháp cao, nơi mà có ngày nhiệt độ lên tới 140 độ F. Giọng ông vẫn đều đều: Bố cháu đứng đó áo đấm mồ hôi, nhỏ từng giọt.

Tới đây thì mắt tôi bắt đầu cay cay. Tôi không thể nào tưởng tượng, để có tiền nuôi cho chị em tôi khôn lớn, bố tôi đã phải làm việc ở cái nơi còn tồi tệ hơn cả nhà tù. Nhiều lần tôi nghe mẹ thở dài: Nghệp của bố nặng quá. Người ta "*chỉ tay năm ngón, ăn trên ngồi trốc*", ý mẹ nói về ông hàng xóm, dân "cờ bạc gạo". Cờ bạc gạo là những người chuyên tổ chức cờ bạc gian lận để sống. Hàng ngày ông chẳng làm gì, chỉ đóng bộ đi ra đi vào, bà vợ cũng thuộc loại vô công rồi nghề, lê la buôn chuyện từ đầu trên xóm dưới. Các con đi học bữa được bữa cái, nhiều đứa lớn tòng ngồng mà trông rất lác cắc. Khi trúng mánh cả nhà ông cờ bạc gạo rất ồn ào, các con cầm đùi gà rán ra ngoài cửa ngồi nhai ngòm ngòm trông chướng mắt, mặc cho người ra kẻ vào trong xóm nhìn khó chịu. Cũng có vài đứa bé con của chị gánh nước thuê trong xóm đứng chờ ăn chực, nhưng chúng chẳng hề chia cho miếng nào. Vậy mà chỉ mấy hôm sau, đã nhẫn túi, lại sai chị người làm đi quanh xóm vay mượn lung tung. Thậm chí mấy bà bán rau, bán thịt ở chợ gần xóm vào đòi tiền mua chịu. Bà nào hiền thì thở dài bỏ về, nhưng cũng có bà hung dữ, nổi giận chửi bới om sòm gây rối loạn trong xóm. Chủ nhà đâu không thấy, chỉ thấy chị người làm ngẩn ngờ ra khát nợ.

Không những thế, vợ chồng ông cờ bạc còn cướp luôn căn nhà mà họ thuê của chú Tám xe lam, khi chú dọn về quê để chăm sóc ruộng rẫy lúc cha chú bị bệnh. Sau ngày đổi đời 30/4/75 phường khóm lại "về phe" người thuê là gia đình ông cờ bạc gạo, cho họ hợp thức hóa mua lại căn nhà. Mặc dù cả xóm đều làm chứng người chủ chính thức là chú Tám xe lam.

Trong xóm lao động biết bao nhiêu người như bố, từ bác thợ hồ, bà Năm bán rau, chú Bảy chạy xe ba gác, để kiếm những đồng tiền lương thiện, ngày này qua ngày khác, năm này qua năm khác, họ phải làm việc rất vất vả cực nhọc, và chỉ ngừng khi không còn sức lao động.

Ngày đứa trẻ cuối cùng học xong đại học, cũng là lúc thân thể bố rã rời với nhiều thương tích. Với đôi bàn tay khéo léo và bộ óc nhạy bén, mọi người trong nhà máy gọi bố là ông "nài", chuyên trị những con ngựa (máy) bướng bỉnh (hư hỏng), dù đó là con ngựa bất kham. Bất cứ khi nào máy móc bị trục trặc, bố vẫn là người tìm

ra nguyên nhân. Người ta ví bố như người hùng trong bóng tối, góp bao nhiêu công sức cho nhà máy, mà có ai thấy mặt bao giờ.

Tôi không biết đó có phải là nghiệp hay không? Mà sao bây giờ tôi được ngồi trong phòng máy lạnh, nắng chẳng đến mặt, mưa chẳng đến đầu. Vật dụng hàng ngày của tôi chỉ là cây bút, tờ giấy và cái máy vi tính. Tôi không dám nghĩ vì nghiệp (nặng) mà có người suốt ngày chân dẫm trong bùn mò cua bắt ốc, hay cày sâu cuốc bẫm trên ruộng đồng tạo ra hạt gạo cho tôi ăn. Bố tôi nói:

- Giá trị của mỗi người dựa vào khả năng giúp người, không phải chỉ lo vinh thân phì gia.

Vẫn biết điều kiện làm việc vất vả, nhưng bố không thể ngồi yên. Bố làm ở nhà máy điện, chỉ cần không có điện thì bao nhiêu bệnh nhân trong nhà thương sẽ chết.

- Trời cho chúng ta năng khiếu để giúp đời, không phải để kiêu ngạo tự mãn.
- Không tự ti mặc cảm nghề thấp hèn.
- Phạt bảo rằng: Phước báo của mỗi người đều như nhau.

Bác sĩ, kỹ sư học vấn uyên bác cống hiến nhiều thành tựu to lớn, hay một người nông dân cày sâu cuốc bẫm, một người lính ngày đêm miệt mài nơi tuyến đầu lửa đạn, để ngăn chặn quân thù giữ yên bờ cõi...tất cả mọi đóng góp đều giá trị như nhau, đều xứng đáng nhận cùng một "phần thưởng phước báu". Đó là lương tâm của mỗi con người. Lương tâm là kim chỉ nam cho cuộc sống trong xã hội. Bởi vậy bố cứ miệt mài làm hoài công việc vất vả đó, cho tới khi thân thể rã rời. Bố chẳng bao giờ coi việc bảo trì máy móc là việc thấp hèn, so với những việc của những người trí thức. Kiếm tiền lương thiện bằng chính năng lực của mình, để có tiền nuôi con ăn học, vừa giúp người vừa giúp mình. Đó là điều bố mãi nguyện.

Đã mang lấy nghiệp vào thân, cũng đừng trách móc trời gần trời xa. Bố lúc nào cũng nghĩ như vậy, nên không bao giờ than thở công việc nặng nhọc. Chẳng nghề nào nghèo hèn để mình phải hổ thẹn. Ánh mắt khen ngợi và sự kính phục của người chung quanh, đó chính là phần thưởng cao quý mà những người như ông hàng xóm "cờ bạc gạo" không bao giờ có được.

Những lời bố khuyên dạy và hình ảnh năm xưa bố trong bộ quần áo đầy dầu mỡ, đã theo tôi trong suốt cuộc đời. Bộ quần áo đầy dầu mỡ để tạo ra những trang phục đẹp đẽ cho anh em chúng tôi ngày hôm nay. Lương tâm là kim chỉ nam trong cuộc sống của mỗi con người.

- **Con hãy làm gì để không hổ thẹn với chính mình, và không hổ thẹn với mọi người chung quanh chúng ta.**

Vu Lan năm nay, chắc bố đang mỉm cười nơi chín suối, khi thấy đàn con luôn luôn tâm niệm nghe theo lời bố dạy. Con gái của bố. Lại thị Mơ

Lại thị Mơ